

ORGANIZÁCIA SPOJENIA V DELOSTRELECKEJ DIVÍZII AKO ADS

V podmienkach vedenia bojovej činnosti bez použitia jadrových zbraní zostáva delostrelectvo hlavnou palebnou silou pozemného vojska.

Úloha a miesto delostreleckej divízie v operácii preto logicky vyplýva z nutnosti sústredenia potrebného množstva delostrelectva na rozhodujúcich smeroch činnosti

vojsk, pre vytvorenie a udržanie palebnej prevahy nad nepriateľom. Z toho vyplýva, že použitie delostreleckej divízie bude veľmi široké.

Rôznym spôsobom využitia delostreleckej divízie bude klásť aj zvýšené nároky na velenie a spojenie. Zložitost organizácie spojenia v delostreleckej divízii spočíva v jej rôznom použití.

Zásady použitia delostreleckej divízie a systém velenia

Delostrelecká divízia je frontovým prostriedkom. O jej použití rozhoduje veliteľ frontu v súlade s hlavnými úlohami operácie na návrh NRVD frontu. Z toho vyplývajú aj možnosti delostreleckej divízie v priebehu operácie, ktoré môžu byť nasledovné:

- použiť delostreleckú divíziu ako celok na hlavnom smere úderu frontu, to znamená prideliť ju jednej armáde;

- rozdeliť delostreleckú divíziu po brigádach k jednotlivým armádam prvého sledu frontu, podľa úlohy a miesta každej armády vo frontovej operácii;

- v podmienkach vedenia operácie bez jadrových zbraní ponechať raketometnú brigádu v priamej podriadenosti veliteľa frontu a vytvoriť frontovú raketometnú skupinu (FRMS) a ďalšie.

V súčasných podmienkach sa predpokladá, že vševojsková armáda na smere hlavného úderu frontu môže byť posilnená delostreleckou divíziou, čo predstavuje hodnotu štyroch delostreleckých brigád. Veliteľ armády môže posilniť divízie prvého sledu organickou kdb a jednou brigádou od delostreleckej divízie. Zo zvyšných brigád môže vytvoriť armádnú delostreleckú skupinu (ADS) s dvoma podskupinami, kde jednu podskupinu by tvorili kdb a druhú podskupinu raketometná brigáda (rmb). Najčastejšie sa vytvára ADS z dvoch až troch kdb a ARMS z rmb.

O spôsobe rozdelenia delostrelectva u armády rozhoduje veliteľ armády podľa úloh, ktoré má plniť. Podľa šírky prielomu a uskupenia nepriateľa treba vytvoriť hustotu delostrelectva na 1 km prielomu tak, aby sa docielilo 105 až 130 hlavných.

Bojová zostava ADS je tvorená z bojových zostav delostreleckých brigád, veliteľsko-pozorovacieho stanovišťa, pozorovateľní ADS, veliteľského a tylového veliteľského stanovišťa.

V ADS, ktorú tvorí delostrelecká divízia, vytvárame veliteľské stanovište (VS), veliteľsko-pozorovacie stanovište (VPS), tylové veliteľské stanovište (TVS).

Veliteľské stanovište ADS je hlavným miestom velenia. Rozmiestňuje sa blízko priestoru palebných postavení alebo v priestore určenom veliteľom skupiny. Toto miesto velenia je obsadené širším štábom delostreleckej divízie. Premiestňovanie veliteľského stanovišťa ADS sa môže podľa situácie uskutočňovať v celku alebo po sledoch.

Veliteľsko-pozorovacie stanovište sa rozmiestňuje na úrovni PVS divízií prvého sledu blízko PVS armády. Z toho miesta velenia musí byť veliteľ skupiny schopný

riadiť paľbu podriadených útvarov (podskupín). Na tomto mieste velenia je prítomný veliteľ ADS s potrebným počtom dôstojníkov štábu.

Tylové veliteľské stanovište ADS, ktorá je tvorená z delostreleckej divízie, sa rozmiestňuje 20 až 25 km od predného okraja. Na TVS sa plánuje a riadi zásobovanie brigád podľa nariadenia náčelníka tylu frontu (armády).

Palebné postavenie ADS sa zaujíma do takej vzdialenosti, aby svojím dostreloom umlčovali nepriateľa rozmiestneného minimálne na vzdialenosť $\frac{2}{3}$ ich diaľky streľby. Spravidla je to vzdialenosť 5 až 8 km od predného kraja. Šírka rozmiestnenia palebných postavení ADS bude závisieť od zloženia ADS a od šírky prielomu. Ďalšou požiadavkou je, aby (pokiaľ je to možné) bola dodržaná vzdialenosť medzi oddielmi 2 až 3 km. Potom šírka palebného postavenia ADS môže dosahovať 15 i viac kilometrov.

Organizácia rádiového spojenia

Rádiové spojenie je hlavným druhom spojenia, ktoré je schopné zabezpečiť nepretržité velenie a riadenie paľby v každej situácii. Podľa systému velenia ADS, ktorá je tvorená delostreleckou divíziou, treba zabezpečiť toto spojenie:

- štábu raketového vojska a delostrelectva frontu so štábom delostreleckej divízie;

- tylu frontu s tylom delostreleckej divízie, pokiaľ nebude zásobovaná tylom armády, ku ktorej je pridelená;

- náčelníka raketového vojska a delostrelectva armády s veliteľom ADS;

- štábu ADS so štábmi RVD vševojaskových zväzkov prvého sledu armády v pásme ktorých pôsobi;

- tylu armády s tylom ADS, pokiaľ je táto zásobovaná armádou;

- veliteľovi ADS s veliteľmi podskupín alebo útvarov, ktoré sú začlenené do ADS;

- štábu delostreleckej divízie so štábmi podriadených útvarov začlenených do ADS;

- štábu ADS s delostreleckým priestorom ADS;

- tylu ADS s tyliami brigád začlenených do ADS.

Rádiové spojenie v ADS organizujeme z miest velenia v rádiových sieťach a smeroch, ktoré som ako možný spôsob uviedol na obr. 1.

Zabezpečenie rádiového spojenia štábu raketového vojska a delostrelectva frontu so štábom delostreleckej divízie, ktorá tvorí ADS, vychádza zo skutočnosti, že delostrelecká divízia je organickým zväzkom frontu, ktorý musí mať nepretržite zabezpečené spojenie s nadriadeným štábom.

Podľa rozhodnutia veliteľa frontu môže v priebehu operácie dôjsť k preskupeniu delostrelectva. Potom sa vyžaduje, aby štáb raketového vojska a delostrelectva mohol včas vydať potrebné úlohy veliteľovi delostreleckej divízie. Okrem toho štáb raketového vojska a delostrelectva frontu musí byť priebežne informovaný o stave

Por. čís.	Rádiová sieť (smer)	kdb	kdb	kdb	rmb	Ostatní účastníci	VRS - ADS		VS - ADS		TVS ADS	Spolupôsobiacie zväzky a útvary	A	F
							R-4-A	ostat. rdst	št.	SRS				
1.	štábu RVII - F									118		frb ptp		
2.	tyla F										118	frb ptp		
3.	RVII - A (HV)							118				arb pTZ		
4.	RVII - A (VHV)						111					arb mdr 108 pTZ	111	
5.	štábu RVII A									118		arb kdb ptp mdr	118	
6.	súčinnosti A											msd td		
7.	radiačných inf. A								R-4					
8.	povetnostného zab. A	R-4	R-4	R-4								RS-II 65 RS-II 65		
9.	tyla A										118			
10.	veliteľa ADS (HV)	118	118	118				130						
11.	veliteľa ADS (VHV)	108	108	108				107		111				
12.	štábu dd	130	130	130	130	M rekogn sk. ADS				130				
13.	tyla ADS	M	M	M	M	A ar/apr						H		
14.	vel. rekognosk. skupiny ADS	108	108	108		108 vel. rekogn. sk								
15.	prieskumu ADS	108	108	108		108 pzdr 108 pzdr				108				
16.	DPF - ADS					113 DPF 113 DPF								
17.	združeného pozorov. ADS					RF združ. poz.				RF				
18.	združeného pozorov. ADS					RF združ. poz.				RF				
19.	poriadkovej služby dd					108 1por. dr 108 2 por. dr				108				

a potrebách delostreleckej divízie. Rádiová sieť je organizovaná rádiovými stanicami R-118.

Spojenie tyla frontu s tylom delostreleckej divízie bude závisieť od spôsobu zásobovania delostreleckej divízie. Ak zásobovanie delostreleckej divízie ako ADS bude riadené tylom armády, potom rádiová stanica bude trvale pracovať v rádiových sieti tylo armády a rádiová sieť tylo frontu bude odpočúvaná.

Rádiové siete náčelníka raketového vojska a delostrelectva armády (krátkovlnná a veľmi krátkovlnná) organizujeme na velenie organickému delostrelectvu armády. Pri vytvorení ADS z delostreleckej divízie, sú do týchto sietí začlenené rádiové stanice aj veliteľa ADS. Rádiovú sieť krátkovlnnú náčelníka raketového vojska a delostrelectva armády organizujeme rádiovými stanicami R-118 a rádiovú sieť veľmi krátkovlnnú stanicami R-111 zo súpravy rádiových stanic R-4-A. V rádiových sieťach pracujú rádiové stanice náčelníka raketového vojska a delostrelectva, veliteľa ADS, veliteľa PTZ armády a môže vstúpiť aj rádiová stanica náčelníka raketového vojska a delostrelectva frontu a veliteľa armádnej raketovej brigády.

Rádiovú sieť štábu raketového vojska a delostrelectva armády organizujeme na riadenie štábov delostreleckých útvarov a zväzkov armády. V tejto sieti pracujú organické útvary a zväzky raketového vojska a delostrelectva armády, ako i štáb delostreleckej divízie, ktorý tvorí štáb ADS. Rádiovú sieť organizujeme rádiovými stanicami R-118.

Rádiovú sieť súčinnosti tvoríme predovšetkým na zabezpečenie súčinnosti ADS so vševojskovými zväzkami, ako i ostatnými prvkami operačnej zostavy armády. Rádiovú sieť organizujeme krátkovlnnými stanicami. V ADS tvorenej z delostreleckej divízie sieť súčinnosti môžeme riešiť začlenením prijímača z rádiových stanic R-118, ktorá pracuje v rádiových sieti štábu raketového vojska a delostrelectva armády alebo frontu a podľa potreby sa preladuje vysielateľom do siete súčinnosti. Iný spôsob

riešenia je možný začlenením rádiových stanic RM-31-M od automobilovej čaty štábu delostreleckej divízie. V tomto prípade by nebolo možné vybaviť rekognoskačnú skupinu ADS krátkovlnnou rádiovou stanicou, ktorá pracuje v rádiových sieti štábu ADS.

Pokiaľ delostrelecká divízia pôsobí v páse činnosti armády a plní úkoly v prospech tejto armády, potom je nevyhnutné, aby bola odpočúvaná rádiová sieť radiačných informácií armády a pre potrebu plnenia palebných úloh treba odpočúvať rádiovú sieť povetnostného zabezpečenia armády. Odpočúvanie uvedených sietí uskutočňujeme na samostatnom prijímači R-4 a na prijímači z niektorej rádiových stanic R-118. Odpočúvať rádiovú sieť povetnostného zabezpečenia štábom ADS bude zriedkavým prípadom, lebo túto rádiovú sieť budú predovšetkým odpočúvať delostrelecké brigády a oddiely, ktoré sú začlenené do ADS.

V prípade, že ADS bude zásobovaná amádou, ku ktorej je pridelená, musí byť potom do rádiových sietí tylo armády začlenená rádiová stanica tylo ADS, ktorá je tvorená delostreleckou divíziou.

Na zabezpečenie velenia v ADS organizujeme dve rádiové siete veliteľa ADS na krátkovlnných a veľmi krátkovlnných stanicách. Rádiovú sieť krátkovlnnú organizujeme rádiovými stanicami R-130 z VPS ADS a u podriadených brigád rádiovými stanicami R-118. Uvedená kombinácia je nevhodná tak z hľadiska použitých kmitočtov, ako i z hľadiska možnosti využitia jednotlivých druhov prevádzok.

Obdobná situácia je aj v rádiových sieti veľmi krátkovlnnej, kde sa používajú na jednotlivých miestach velenia rôzne rádiové stanice. Na VPS ADS je použitá rádiová stanica R-107, na veliteľskom stanovíšti ADS rádiová stanica R-111 a na VPS u podriadených brigád rádiová stanica R-108 so zosilňovačom. Najväčším nedostatkom tejto rádiových sietí je kombinácia rôznych stanic, kde môžeme využiť len kmitočtové pásmo rádiových stanic R-108.

Rádiovú sieť štábu delostreleckej divízie organizujeme na riadenie činnosti podriadených štábov. V rádiovéj sieti sú začlenené aj štáby organických delostreleckých brigád, ktoré nie sú začlenené do ADS. Okrem podriadených útvarov v rádiovéj sieti pracuje aj rekognoskačná skupina ADS. Rádiovú sieť organizujeme rádiovými stanicami R-130 zo súpravy R-3-D.

Na riadenie tyla ADS organizujeme rádiovú sieť tyla ADS, ktorú tvoria rádiové stanice tylového veliteľského stanovišťa ADS, podriadených útvarov a automobilových rôt, automobilového práporu delostreleckej divízie. Rádiová stanica na tylovom veliteľskom stanovišti ADS je od automobilového práporu.

Na riadenie rekognoskácie ADS organizujeme rádiovú sieť rekognoskačnej skupiny štábu ADS, v ktorej pracuje rádiová stanica rekognoskačnej skupiny štábu ADS a rekognoskačných skupín podriadených útvarov. Rádiovú sieť organizujeme rádiovými stanicami R-108.

Dôležitú úlohu pre činnosť ADS zohráva delostrelecký prieskum. Aby mohli byť získavané prieskumné informácie aj od podriadených útvarov a na druhej strane mohli byť poskytované prieskumné infor-

mácie získané štábom ADS pre podriadené útvary, organizujeme rádiovú sieť prieskumu ADS. Rádiovú sieť organizujeme rádiovými stanicami R-108, kde riadiaca stanica pracuje na veliteľsko-pozorovacom stanovišti ADS u náčelníka prieskumu. Okrem tejto rádiovéj stanice pracujú v tejto sieti ešte rádiové stanice náčelníkov prieskumu podriadených útvarov a rádiové stanice prieskumnej čaty delostreleckej divízie.

Na koordináciu činnosti medzi delostreleckými pohyblivými pozorovateľňami (DPP) organizujeme rádiovú sieť DPP rádiovými stanicami R-113 (R-123).

Pri centralizovanom riadení paľby v celej ADS zriaďujeme združené pozorovateľne, z ktorých organizujeme rádiové smery s veliteľsko-pozorovacím stanovišťom ADS, rádiovými stanicami RF-10.

Na riadenie poriadkovej služby v delostreleckej divízii organizujeme rádiovú sieť poriadkovej služby na rádiových stanicách R-108. V rádiovéj sieti pracuje štáb ADS a poriadkové orgány ADS. Do tejto siete môžu vstupovať podľa potreby veliteľ ADS a velitelia podriadených útvarov.

Podľa spôsobu použitia delostreleckej divízie a druhu bojovej činnosti, môže vzniknúť potreba organizácie rádiového spojenia podľa iného variantu.

Organizácia rádioreléového a linkového spojenia

Pri organizácii a výstavbe rádioreléového a linkového spojenia v ADS, ktorá je tvorená z delostreleckej divízie a môže mať v podriadenosti až tri delostrelecké brigády, sa veľmi ťažko zabezpečuje potrebné rádioreléové a linkové spojenie. (Vyplýva to zo skutočnosti, že podľa cvičnej organizácie delostrelecká divízia nemá dostatočný počet rádioreléových staníc a z linkového materiálu má len súpravu SUD-1-1. Spojovacia jednotka štábu delostreleckej divízie nie je vôbec vybavená kábelovými súpravami.)

Z uvedeného je zrejmé, že telefónna ústredňa bude len na jednom mieste velenia, a to na veliteľskom stanovišti. Na veliteľsko-pozorovacom stanovišti a na tylovom veliteľskom stanovišti je možná

komutácia hovorov jedine prepojením telefónnych prístrojov, ktorých je značný nedostatok.

Zabezpečiť potrebné rádioreléové a linkové spojenie môžeme za predpokladu, že sa porušia základné princípy budovania spojenia, ktoré sú uvedené v Spoj-1-1. No aj tak zostáva veľký problém komutácie hovorov. Pri budovaní linkového spojenia v delostreleckej divízii ako ADS potom treba budovať linkové spojenie od podriadeného k nadriadenému, teda jedná sa o zmenu princípov budovania spojenia. Pri takomto riešení treba urobiť kalkuláciu výstavby spojenia v rámci celej ADS.

Pri kalkulácii musíme vychádzať z akých prostriedkov je tvorená ADS a podľa toho približne určiť, kde sa budú nachádzať

jednotlivé palebné postavenia. Ako bolo uvedené v úvodnej časti, delostrelecké oddiely zaujímajú palebné postavenie do takej vzdialenosti, aby mohli byť schopné ničiť nepriateľa do hĺbky $\frac{2}{3}$ účinného dostrelu. To znamená, že palebné postavenia sa budú nachádzať vo vzdialenosti $\frac{1}{3}$ dostrelu od predného okraja.

Veliteľsko-pozorovacie stanovište delostreleckých oddielov sa umiestňuje do vzdialenosti 1–2 km od predného okraja. To znamená, že vzdialenosť medzi veliteľsko-pozorovacími stanovišťami a palebnými postaveniami budú dosahovať 4–7 km. Pri kalkulácii je treba počítať ešte s členitosťou terénu, čo v skutočnosti znamená, že spotreba kábla na vybudovanie príslušných linkových vedení bude väčšia.

Na výstavbu linkového vedenia z veliteľsko-pozorovacieho stanovišta delostreleckého oddielu treba počítať 6–10 km kábla. To znamená, že obe súpravy LK-6 od delostreleckého oddielu budú použité na vybudovanie tohto spojenia. Spojenie medzi oddielom a batériou treba budovať z linkového materiálu, ktorý je v batérii.

Linkové spojenie medzi veliteľsko-pozorovacím stanovišťom brigády a delostreleckých oddielov je zabezpečené prostriedkami delostreleckých brigád, ktoré majú dve súpravy LK-6. Okrem tohto spojenia musia delostrelecké brigády zabezpečiť linkové spojenie z veliteľsko-pozorovacích stanovišť brigád na veliteľsko-pozorovacie stanovište ADS, lebo delostrelecká divízia nemá linkový materiál.

Tieto skutočnosti by mali ovplyvniť aj

voľbu veliteľsko-pozorovacích stanovišť jednotlivých brigád, ktoré sú začlenené do ADS.

Z veliteľského stanovišta na záložné veliteľské stanovište armády organizujeme spojenie priamo, alebo cez pomocný spojovací uzol armády. Tento rádiorielový spoj realizujeme rádiorielovou stanicou RDS-66 alebo RDM-6. Na tomto spoji treba vytvoriť minimálne dva telefónne kanály a jeden kanál ďalekopisný. Pripojením sa na spojovací uzol záložného veliteľského stanovišta alebo pomocný spojovací uzol armády je zabezpečené spojenie aj s náčelníkom raketového vojska a delostrelectva frontu.

S podriadenými útvarmi organizujeme rádiorielové smery z veliteľského stanovišta ADS na veliteľské stanovištia podriadených útvarov. Keď je ADS tvorená organickými delostreleckými brigádami, potom môžeme organizovať rádiorielové spojenie rádiorielovými stanicami RDS-66. Okrem tohto spojenia je organizovaný rádiorielový smer medzi veliteľským a veliteľsko-pozorovacím stanovišťom ADS, rádiorielovými stanicami RDM-61.

Spojenie medzi veliteľským stanovišťom a tylovým veliteľským stanovišťom ADS, ktorá je tvorená delostreleckou divíziou s tromi organickými brigádami, je veľmi ťažké, lebo jej nezostávajú potrebné prostriedky. Z toho je zrejmé, že ak chceme zabezpečiť spojenie v delostreleckej divízii ako ADS v plnom rozsahu, musíme ju posilniť minimálne dvoma rádiorielovými stanicami RDM-61.

Problematika organizácie spojenia v delostreleckej divízii nie je v súčasnosti riešená v žiadnom predpise. V článku som uviedol jeden z možných spôsobov organizácie spojenia v delostreleckej divízii ako ADS.